

Módszer: Lovag Program

Dióhéjban

Ez a program az általános iskola nyolc osztályára kidolgozott projekt-szerű foglalkozás sorozat. A lovagi életről ad át sokféle ismeretet oly módon, hogy közben folyamatosan jutalmazza a lovagi erényeknek megfelelő viselkedést, úgymint: fegyelem, figyelem, bátorság, ügyesség, udvariasság, stb. A cél az, hogy az iskolát megfelelő szociális készségekkel rendelkező gyerekek hagyják el nyolcadikban.

Az első három évben a technika és rajz órákhoz kapcsolódnak a tevékenységek, negyedikben az olvasás órához. Felső tagozaton szakkörön működik tovább a történelem, művészettörténet tantárgyakhoz kapcsolva. Az iskolai foglalkozásokon a gyerekek elkészítik lovagi felszerelésüket, megtervezik saját címerüket a heraldika szabályai szerint, közösen lovagvárat építenek, mindenki elkészíti saját Mátyás könyvét és közben sokat beszélgetnek, vitatkoznak nem csak a hajdani lovagokról, hanem korunk lovagjairól is, az emberi méltóságról, könyörületességről, szabadságról. Bármilyen is legyen a téma, ahhoz minden esetben kapcsolódik múzeumi foglalkozás is, melyet az iskola pedagógusai tartanak.

Négy év után – ünnepélyes keretek között – mindenkit a Rózsabogár Lovagrend lovagjává avatnak a Máltai Lovagrend tagjai, az avatás sorrendjét mindig az osztály tanulói határozzák meg, annak függvényében, ki miként teljesítette a próbákat, ki érdemelte ki az első helyet.

Implementáló intézmény

Háttérinformációk az intézményről

Peremkerületi, hagyományos rendszerben, 8 évfolyamon működő iskola, évfolyamonként három – normál, emelt szintű ének-zenei és nyelvtanító nemzetiségi német – osztállyal. A nyelvi osztályok kivételével a tanulók két idegen nyelv közül választhatnak, amit negyedik osztályban kezdenek tanulni. A diákok száma minden évben 500 fő körül van, a pedagógusok száma jelenleg 45. A gyermekek rendszeresen és eredményesen szerepelnek fővárosi, országos versenyeken is.

A diákok összetétele az elmúlt tíz évben jelentősen változott, egyrészt a körzethatár változása, másrészt a belső kerületek rehabilitációja miatt, melynek során az ott lakást vásárolni nem tudó régi lakókat a város külső kerületeibe költöztették. Jelenleg több olyan gyermek jár az iskolába, akinek nehezebb feladatot jelent a beilleszkedés, az iskola kultúrájához, nevelési és tanulmányi elvárásaihoz való alkalmazkodás.

A program bevezetésének előzményei

2002-ben indult egy olyan első osztály, ahol jóval több volt a fiú, mint a lány. Még a nyár folyamán elkezdett gondolkodni a leendő osztályfőnök és segítőtársa, az iskola egyik múzeumpedagógusa, hogyan előzzék meg az ebből fakadó problémákat. Végül a Nemzeti Múzeum Históriai Történelmi Játsszóháza adta az ötletet egy olyan program kidolgozásához, amely egyszerre szórakoztat, tanít és nevel.

Miért ezt a módszert választották?

Fiús osztály számára ideálisnak tartották ezt az ismereteket tágító, egyúttal szociális viselkedést tanító módszert. Két – az iskolában pedagógusként tanító – múzeumpedagógus fejlesztette ki, az ő érdeklődési körüknek is megfelelt, ráadásul nem csak a gyerekek élvezik, hanem a pedagógusok számára is élményt nyújt az alkalmazása.

A bevezetés lépései

2002-ben egyetlen elsős osztállyal indult az előző nyáron kifejlesztett, részletesen kidolgozott és leírt program alapján. Az osztályfőnök az egyik alkotója volt.

Érintettek

Alsó tagozaton minden gyermek, tanítók és a két múzeumpedagógus vesz részt a programban. Utóbbiak együtt vagy felváltva minden – a programhoz kapcsolódó – órán jelen vannak. Felső tagozaton azokat a gyerekeket érinti, akik jelentkeznek a szakkörré.

Személyi és tárgyi feltételek

Az alkalmazáshoz szükség van a program részletes leírására, amit az iskola pedagógusai szívesen rendelkezésre bocsátanak. Meg kell venni a tanórákon használt anyagokat: hullámpapír, pausz, olló, festékek, stb. Meg kell szervezni a külső helyszínen – múzeumokban – tartott foglalkozásokat, amiket itt az iskola pedagógusai vezetnek, de hasonló programja majdnem minden múzeumnak van, vagy lehet. Mindehhez a szülők és az iskola alapítványa teremti elő a szükséges összeget. (Bár az iskolában két múzeumpedagógus vezeti a programot, adaptálásához és működtetéséhez nem szükséges ez a végzettség.)

A program, eljárás folyamata

A bevezetés óta egyre több pedagógus vált a módszer hívévé és vezette be induló első osztályában. Az indulás után tíz évvel jutottak el oda, hogy minden alsós osztályban működött a program.

Tapasztalatok és eredmények

Azok az osztályok, ahol a program elsőtől kezdve működik, sokkal összetartóbbak, a gyerekek egymással kedvesebben viselkednek. A foglalkozásokon szívvel-lélekkel dolgoznak, a sok beszélgetés során jobban megismerik egymást. Mivel itt nem lehet rosszat mondani, könnyen elmondják véleményüket és tiszteletben tartják másokét is. Mindenkinek bőven van sikerélménye.

Nehézségek és kihívások

Eleinte nehéz meggyőzni a program hasznosságáról a pedagógusokat, csak az első eredmények megjelenésekor válik könnyebbé, így több évet vesz igénybe a bevezetés. Nehézséget jelent, hogy meglehetősen sok munkával jár a működtetése még akkor is, ha kidolgozott program áll rendelkezésre.

Tipp

Azoknak az intézményeknek javasoljuk, ahol az alsós tanítók szívesen áldoznak időt művészeti nevelésre, művészeti-történelmi ismeretek átadására. Az intézményeknek maguknak kell megtalálniuk azokat az

érdekes helyszíneket, látnivalókat a környéken, ahová a külső foglalkozásaikat szervezhetik, valamint tudniuk kell biztosítani ezek látogatását.

Intézmény adatai

- Név: József Attila Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola
- Intézményvezető: Krén Józsefné
- Cím: 1201 Budapest, Attila u. 25-27.
- Telefon: +361-283-0760
- Honlap: jozsef20.hu
- Kapcsolattartó: Szepesházy Ágnes, igazgatóhelyettes, földrajz-múzeumpedagógia-népművelés szakos tanár
- Elérhetősége: mamacska1@t-online.hu